

# Kun tekoäly kirjoittaa paperin:

## tietotyön taitojen uudelleenmäärittely digiaikakaudella

*Petter Korkman, Helsingin yliopiston kirjaston tietoasiantuntija*

Tekoäly on yleistynyt niin nopeasti, ettei tietotyön perustaitojen opetus pysy mukana. Tutkimusmaailmassa tekoälyn käyttö akateemisten artikkelien tehtailussa on johtanut mm. peruttujen tieteellisten julkaisujen (retracted journal articles) määrän nopeaan kasvuun. Toisaalta tekoäly voi jo nyt luoda aihettaan tuntevan tutkijan käsissä myös aivan uskottavan tutkimusartikkelin alle vuorokaudessa, eikä kehitys ole pysähtymässä tähän. Tilanne vaatii akateemisen ja muun tietotyön perustaitojen uudelleenarviointia sekä opetusohjelmien uudistamista.

Kaiken tietotyön kentässä sekä tiedon hakeminen, haetun datan hallinta ja suojaaminen, datan tulkinta, kirjoitusprosessi ja tiedon havainnollinen esittäminen ovat kaikki siirtyneet muutamassa vuodessa osin tai kokonaan tekoälytyökaluin toteutettaviksi asioiksi. Uudessa tilanteessa työkalujen ominaisuudet ovat entistä vaikeammin läpivalaistavissa. Toisaalta tekoälysovellukset ovat erityisen tehokkaita tuottaessaan kokonaan uusia aineistoja koulutusmateriaalinsa pohjalta, ja suosivat siksi työprosesseja, joissa ihminen ennemminkin ”tilaa” tekstiä, analyysyjä, kuvia ja muuta sisältöä kuin kirjoittaa niistä itse.

Uusi tilanne asettaa tietotyön opiskelijan aiempaa nopeammin kuraattorin ja tekoälyä ohjaavan ”tutkimusjohtajan” rooliin. Millainen koulutusohjelma tukee opiskelijaa niin että hän kykenee ”pomottamaan” tekoälyä, pitämään omia oivalluksiaan kirkkaana tietotyönsä keskiössä? Miten opimme tukemaan opiskelijoissa sellaista näkemyksellisyyttä, luovaa kekseliäisyyttä ja kykyä laajojen kokonaisuuksien hahmottamiseen, jota osaava tiedollisten kokonaisuuksien kuratointi informaatiotulvan aikakaudella edellyttää? Luomaan sellaista osaamista, joka kestää aikaa niin yliopistossa kuin yhä vahvemmin tekoälyn kyllästävässä työelämässä?

Esitykseni tavoitteena on hahmotella yliopiston kirjaston kouluttajan sekä koulutuksen kehittäjän näkökulmasta, miten tekoälytyökalujen mukanaan tuomat muutokset vaikuttavat työhömmme tietotyön perustaitojen kouluttajina.

*Avainsanat:*

- 1. Tekoälytuotettu tutkimus*
- 2. Tietotyön taitojen uudistaminen*
- 3. Digitaalinen kuratointi*